

Nr 977

Av herr **Börjesson** i Glömminge m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 191, angående riktlinjer för den statliga trafikpolitiken m. m.

(Lika lydande med motion nr 811 i Första kammaren)

Riksdagen har under den senaste 10-årsperioden vid flera tillfällen behandlat frågan rörande en vidgning av den rätt till rabatt, som tillkommer värnpliktiga, studerande och pensionärer vid resa på SJ:s järnvägslinjer att gälla även SJ:s busslinjer eller busslinjer över huvud taget. Vid samtliga dessa tillfällen har riksdagen ställt sig positiv till en reform i sådan riktning men dock förutsatt att pågående överväganden inom trafikutredningen och kommunikationsdepartementet borde avvaktas (allmänna beredningsutskottets utlåtanden nr 2/1954, 1/1956, 7/1959 och 28/1963). Därjämte har riksdagen (allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 10/1961) uttalat sig för en prövning av frågan om generellt införande för busslinjernas del av samma taxenedsättningar som gäller för järnvägarna.

Vid sin behandling av rabattfrågorna för värnpliktiga, studerande och pensionärer vid innevarande års vårsession erinrade riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t, att proposition rörande den framtida trafikpolitiken vore att vänta inom den närmaste framtiden och underströk angelägenheten av att de berörda problemen beaktas inom ramen för de principer för trafik- och taxepolitik som kan komma att bli gällande. Något förslag till lösning ingår dock inte i den nu framlagda propositionen nr 191 angående riktlinjer för den statliga trafikpolitiken. Däremot synes propositionens förslag och riktlinjer underlätta möjligheterna att nå en lösning på förevarande problem.

I sammanhanget må erinras om att chefen för försvarsstaben i yttrande till allmänna beredningsutskottet vid innevarande års vårsession framhöll, att rättvise- och billighetsskäl talar för att värnpliktiga, som är hänvisade till att resa med andra kommunikationsmedel än järnväg, erhåller samma rabattförmåner som vid järnvägsresa och tillstyrkte utredning i syfte att i första hand åstadkomma enhetliga och likvärdiga rabattförmåner vid resor med olika slag av statliga, kommunala och enskilda kommunikationsmedel. Synpunkter i liknande riktning framfördes vid samma tillfälle av försvarets civilförvaltning och Sveriges förenade studentkårer.

Svårigheterna att nå en lösning i enlighet med försvarsstabschefens yttrande synes hittills främst ha utgjorts av att måhända övervägande delen av den berörda busstrafiken varit förlustbringande. De allra senaste åren har visserligen bidrag av statsmedel utgått till företag som bedrivit förlustbringande busstrafik på landsbygdslinjer, men då detta inte gällt buss-

trafik som bedrivs av statlig myndighet eller av företag som helt eller till övervägande delen äges av staten har likväl ingen grundval funnits för en enhetlig lösning. Ett väsentligt inslag i den nu framlagda propositionen är emellertid det principiella ställningstagandet för att bidrag av allmänna medel även framgent skall utgå till den åsyftade förlustbringande busstrafiken och att därvid ingen åtskillnad skall göras mellan statliga och andra företag. Härigenom synes ett bättre utgångsläge uppkomma för en rättmätig lösning av dessa rabattfrågor. Då därjämte propositionens trafikpolitiska program förutsätter fortsatt nedläggning av järnvägstrafik, som ytterligare kommer att accentuera de av riksdagen vid flera tillfällen påtalade orättvisorna, bör enligt vår mening åtgärder skyndsamt vidtagas för att äntligen få en lösning till stånd.

Då dessa rabattfrågor inte berör rent lokalt bedriven busstrafik utan busstrafik mellan olika områden och orter, synes man vid en prövning kunna utgå från att i vart fall flertalet berörda företag har rätt till ersättning för förlustbringande busstrafik. Det kan därför finnas förutsättningar att genom ett schablonmässigt förfarande öka bidraget så att det i stort sett täcker även kostnader för de rabatter som företagen därigenom skulle förbinda sig att medge till värnpliktiga, studerande och pensionärer. Skulle något företag inte höra till den nämnda kategorien torde möjlighet kunna finnas att separat lämna en viss schablonmässigt beräknad kompensation. Man torde nämligen kunna utgå från att företagen är positivt inställda till att medverka i en reform av detta slag. Skulle det inte vara möjligt att tillämpa en schablonmetod får givetvis andra möjligheter prövas. En schablonmetod erbjuder dock, inte minst från administrativ synpunkt, sådana fördelar att den bör prövas i första hand. Vi föreslår att frågan skyndsamt upptages till prövning i samråd med berörda trafikföretag så att förslag kan föreläggas riksdagen under loppet av nästkommande år.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 191 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att frågan om enhetliga och likvärdiga rabattförmåner för värnpliktiga, studerande och pensionärer vid resor med olika slag av kommunikationsmedel skyndsamt måtte prövas i samråd med berörda trafikföretag, så att förslag i ärendet kan föreläggas 1964 års riksdag.

Stockholm den 12 november 1963

Fritz Börjesson
i Glömminge

John Eriksson
i Bäckmora

Lennart Mattsson

Erik Larsson
i Norderön